

Bognoter

Gorm Rye Olsen, Knud Erik Svendsen, *U-landene i det nye internationale system*, Forlaget Columbus, 1993, 191 s.

Bogen er skrevet som en lærerbog for gymnasiet og lægger vægt på at introducere de forskellige relevante teorier om det internationale system. Den behandler oprustning og udvikling, bistandspolitik, miljøet og u-landene, handel og gældsspørgsmål og slutter med et afsnit om EF, Japan, USA og FN's forhold til u-landene. Bogen er illustreret og indeholder en række klip fra aviser og internationale rapporter. Bogens tredje verdens synsvinkel betyder at dens grundtone er kritisk overfor hvor meget indhold, der er i begrebet om en ny verdensorden.

Hans-Henrik Holm
Danmarks Journalisthøjskole

Susanne Georg, *Når løsningen bliver problemet - miljøregulering i økonomisk perspektiv*, København: Samfundslitteratur, 1993, 222 s., kr. 215,00.

Bogens behandling af miljøøkonomi og miljøregulering falder i tre dele. Kapitel 1 redegør for udviklingen i den danske miljøindsats; kapitel 2 er en teorihistorisk gennemgang af nogle hovedsynspunkter i miljøøkonomien; og kapitlerne 3-6 præsenterer og diskuterer forskellige løsninger på miljøproblemerne: Markedsløsningen, spontane løsninger, designede løsninger og incitamentsfornelige mekanismer. I disse kapitler fremdrages fordele, ulemper og vanskeligheder ved løsningsinstrumenternes praktiske anvendelse. Trods den økonomiske tilgang retter bogen sig mod en bredere læserkreds, og forfatterens holdning til rent økonomiske løsninger afspejles i bogens titel. Samfundets hurtige forandring, der medfører hurtig forældelse af modeller og løsninger, såvel som en strengt økonomiteoretisk håndtering af miljøproblemerne med heraf følgende policy forslag risikerer at resultere i uhensigtsmæssige løsninger, der kan gøre problemerne vanskeligere at overskue og løse.

Arne Næs Gjerding et al., *The Productivity Mystery. Industrial Development in Denmark in the Eighties*, København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1992, 131 s.

Udviklingen i dansk industri i midten af 1980'erne fremviste to træk, der gav anledning til betydelig undren ikke mindst blandt økonomer: En flerårig, mar-

kant vækst i investeringerne blev ikke fulgt af en forventet vækst i produktiviteten, tværtimod var udviklingen heri fraværende og snarere negativ. IKE-gruppen ved AUC udforskede dette fænomen, og nærværende bog er en oversættelse af den danske rapport fra 1990. Bogens første del præsenterer problemstillingen, "mysteriet", mens anden del analyserer nogle af de generelle forudsætninger for den danske produktivitetsudvikling, herunder strukturelle problemer i dansk økonomi. Tredje del afdækker empirisk forskellige forklaringer på den manglende produktivitetsudvikling. Og der var tale om et samspil mellem flere forhold, hvoraf de væsentligste blev fundet i de enkelte virksomheders investeringer i avanceret teknologi ("technology fascination") og ikke mindst i deres mangelfulde anvendelse af arbejdskraftens ressourcer.

Flemming Just, *Landbruget, staten og eksporten 1930-1950*, Esbjerg: Sydjysk Universitetsforlag, 1992, 583 s.

Denne doktordisputats er blevet til i forbindelse med Statens humanistiske Forskningsråds initiativ "Dansk politik under forandring 1945-1985". Den dokumenterer meget udførligt, hvordan det gik til, at det liberale erhverv landbruget i 1930'erne måtte acceptere en statslig centralisering af eksporten gennem statslige eksportudvalg. Den påviser også, hvordan landbrugsorganisationerne mere og mere gjorde disse udvalg til instrumenter til styring af en i øvrigt privatdomineret eksporthandel. Sideløbende hermed blev centrale fonde opbygget, der blev basis for nye initiativer og finansiering af organisationerne. Ikke underligt, at organisationerne var imod eksportudvalgenes ophævelse i 1950 og efterfølgende videreførte dem i eget regi. Tæt samspil mellem organisationer, centraladministration og Folketinget fandtes (og findes) også på andre områder i samfundet, men landbrugsområdet tog (og tager ?) nok prisen for den tætteste sammenvævning af offentlige og private interesser.

Niels Chr. Sidenius
Institut for Statskundskab

Årbog for arbejderbevægelsens historie 1991. Tema: "Arbejderbevægelsen og Europa", København: Selskabet til forskning i Arbejderbevægelsens Historie, 1991, 229 s., kr. 185,00.

Årbogens bidrag koncentrerer sig først og fremmest om to problemkredse. Den første er Arbejderbevægelsen og EF, herunder specielt problemerne omkring den skandinaviske velfærdsmodel i relation til udviklingen i EF. Det belyses i en række udmærkede artikler, specielt om "Den skandinaviske model" og Europa-dilemmaer i dansk arbejderbevægelses holdning til europæisk integration 1950-1980 (Vibeke Sørensen), "Velferdsstaten – en nordisk mo-